

DICK TOMMEL

Staatssecretaris VROM

'IK WIL STEDELIJKE VERNIEUWING MET EEN HELEBOEL MINDER BUREAUCRATIE'

'Was ik wethouder Wonen van Utrecht, dan was mijn missie om de slijtage van de bestaande stad tegen te gaan. Die mag niet het slachtoffer worden van de geplande nieuwbouw. Utrecht zit met Leidsche Rijn in een bijzondere positie. De immense woningvoorraad die daar aan de stad wordt toegevoegd herbergt voor de bestaande stad een risico in zich. Ja, ik zou als wethouder regelmatig bij de staatssecretaris komen lobbyen, dus daarmee erken ik dat daar enige reden toe is. Maar veel meer nog dan geld vragen is lobbyen een kwestie van aandacht vragen; aandacht voor waar je mee bezig bent en wat je niet op eigen kracht kunt realiseren. Utrecht is trouwens heel goed bezig met herstructureringsplannen, het ambitieniveau van het gemeentebestuur is hoog. Je krijgt zo'n plan niet goed voor elkaar zonder samenwerking tussen alle betrokken partijen, waaronder bijvoorbeeld óók ook de middenstand. Samenwerking is dus geen factor waar een aparte premie of sanctie op komt te staan, het is gewoon het wezen van herstructurering. En voor samenwerking hoef ik aan Utrecht al helemaal geen voorwaarden te stellen, dat organiseert Jaap Zwart prima. VROM moet zorgen dat gemeenten herstructureringsprocessen goed vorm kunnen geven, maar het laatste dat ik wil is gemeentelijke plannen tot op punten en komma's screenen. In plaats van de spil in de volkshuisvesting die VROM vroeger was, zijn we nu veel meer de dienstverlener. Daarbij past dat we korte beslissingstermijnen aanhouden. Wat mij betreft gaat het er een heleboel minder bureaucratisch aan toe, ook als straks de tijdelijke Stimuleringsmaatregel Herstructurering met het Stadsvernieuwingsfonds en andere volkshuisvestingsubsidies in een Volkshuisvestingsfonds wordt ondergebracht. Met dat fonds wil ik de bestedingsvrijheid, die gemeenten nu al hebben bij de stadsvernieuwing, verder versterken.'

Onmisbare partners

'Het Volkshuisvestingsfonds wordt hét vliegwiel voor stedelijke vernieuwing. Dat wil zeggen voor het proces, waarmee wijken een hogere kwaliteit krijgen. Voor naoorlogse wijken geldt niet langer 'de woning is versleten' maar 'de wijk is versleten'. Stadsvernieuwing is primair woninggericht, maar stedelijke vernieuwing richt zich minstens zozeer op de groenstructuur, de infrastructuur, de economische en de sociale structuur.

Natuurlijk gaat dat de staatssecretaris van VROM aan, want we hebben al lang de omslag gemaakt van het denken over een betaalbaar dak naar wonen met plezier. Dan spelen andere factoren een sterke rol. Ik zie dat de gemeente Utrecht het proces van stedelijke vernieuwing met veel enthousiasme oppakt.

Gemeenten zullen subsidies niet buiten de kaders van het Volkshuisvestingsfonds kunnen aanwenden, maar we hebben de kaders nog niet bepaald. En daarmee dus ook nog niet de grenzen van de bestedingsvrijheid. Uiteraard zullen volkshuisvestingsgelden niet kunnen worden besteed aan professionele zorgvoorzieningen. Maar als woningcorporaties in een wooncomplex een alarmeringssysteem willen aanbrengen, is daar natuurlijk niks op tegen. In verband met hun leefbaarheidstaak hebben corporaties daarbij immers een rol te spelen. Een stap verder is het ondersteunen en motiveren van bewonersorganisaties bij wijkbeheer. Het lijkt me geen gewaagde stelling dat de overheid daartoe afstemming en samenwerking moet bevorderen; daarvoor is het grote-stedenbeleid ook bedoeld. Ook projectontwikkelaars zijn onmisbare partners voor de leefbaarheid. Bij de inrichting van de nieuwe VINEX-locaties zullen zij daaraan moeten meewerken, anders zal een wettelijke regime voor verrekening van kosten worden toegepast. Dat is dus geen kwestie meer van overtuigen, dat is harder, om freeriding op kosten van de gemeenschap door projectontwikkelaars te voorkomen. Gemeenten kunnen dan hun algemene middelen bijvoorbeeld weer meer inzetten voor stedelijke vernieuwing van bestaande woonwijken.'

Lokaal maatwerk

'De koppeling tussen volkshuisvesting en leefbaarheid kan alleen op lokaal niveau praktisch gestalte krijgen. Dáárom moet het Volkshuisvestingsfonds aan gemeenten een ruime handelingsvrijheid geven. Je kunt niet vanuit Den Haag overzien wat her en der de goede aanpak is. Hoograven is heel anders dan Dongeradeel. Mijn beleid is voor alle gemeenten, en de gemeenten moeten zelf het maatwerk leveren. Zij overzien het moment dat we de technisch slechte woningen allemaal hebben aangepakt en te maken krijgen met de woningen uit de vijftiger en zestiger jaren die ook niet voldoen, maar dan als gevolg van woonwensen. Veel bewoners stellen dankzij een hogere welvaart hogere eisen. Wie het betalen kan woont ergens anders. En niks is zo deprimerend als een eenzijdige bevolkingssamenstelling aan de onderkant van de samenleving. Het opknappen van woningen neemt niet het probleem weg van werkloosheid, gezondheidsklachten, vergrijzing en lage inkomenssituaties. Stedelijke vernieuwing moet het sociale evenwicht in naoorlogse wijken terugbrengen. Het deel van de woningvoorraad in die wijken dat niet voldoet zal ingrijpend moeten worden verbeterd of gesloopt. Er moeten ruimere, duurdere woningen bij komen. Ik geloof absoluut in de slaagkans daarvan. De praktijk wijst uit, dat de modale carrièremaker deze wijken apprecieert, als er maar een passend aanbod is. Je moet niet vergeten, dat het om wijken gaat die dicht bij het stadscentrum liggen en dat vinden veel mensen prettig. Het is niet alleen de woning, maar de complete woonomgeving waardoor mensen zich lekker voelen. Goed wonen is een hele primaire invalshoek voor de sociale participatie van burgers.' ●